

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นโลกยุคข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ รวมทั้งเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น ภาษาต่างประเทศที่เป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ซึ่งกำหนดให้เรียนตลอดหลักสูตรการศึกษายกระดับพื้นฐานคือภาษาอังกฤษ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 1)

สาระมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มภาษาต่างประเทศได้ระบุความสำคัญของภาษาอังกฤษไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม และเพื่อการประกอบอาชีพ การเรียนภาษาอังกฤษจะช่วยให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมั่นใจ มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษา และวัฒนธรรมต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีความเข้าใจและภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยตลอดจนสามารถถ่ายทอดวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทยไปสู่สังคมโลก (กรมวิชาการ. 2544 ก : 2) จากความสำคัญของภาษาอังกฤษดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงระบุถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐาน ต 1.1 ว่าผู้เรียนจะต้องเข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ และจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางการฟัง พูด อ่าน และเขียน สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้ตามเกณฑ์มาตรฐานช่วงชั้นที่กำหนด แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาสาระและการนำไปใช้แล้วทักษะที่ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝน และจำเป็นต้องใช้มากในชีวิตประจำวันคือ ทักษะการอ่านซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2530 : 50) ที่กล่าวว่า ในกระบวนการเรียนการสอนทักษะต่าง ๆ ในวิชาภาษาอังกฤษ ทักษะการอ่านนับว่าเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุดทักษะหนึ่ง ในทำนองเดียวกัน วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2528 : 43) ยังกล่าวว่าในชีวิตประจำวันเราต้องใช้ทักษะในการอ่านในหลายรูปแบบ เช่น การอ่านฉลากยา โฆษณา เป็นต้น การอ่านมีความสำคัญต่อการเรียน การทำงาน และการดำเนินชีวิต หากกล่าวว่าชีวิตคือการพัฒนา การอ่าน

ย่อมจำเป็นสำหรับทุกคนเพราะการอ่านทำให้เกิดการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข กู๊ดแมน (Goodman, 1970 : 27) กล่าวว่า การอ่านช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาสมองและความคิด เพราะการอ่านเป็นกระบวนการในการหาความหมายและการทำความเข้าใจกับการอ่าน เป็นกระบวนการที่ต้องคิดอยู่ตลอดเวลา ดูบิน (Dubin, 1982 : 14) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือค้นคว้าความรู้ต่าง ๆ นักเรียนที่มีความสามารถทางการอ่านส่วนใหญ่จะประสบความสำเร็จในการเรียน เพราะเมื่อเข้าใจเรื่องที่อ่านก็สามารถนำความรู้ ความคิดเห็น และประสบการณ์ที่ได้รับจากการอ่านมาคิดแปลงให้เกิดประโยชน์ในการศึกษา และในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการที่จะให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน เห็นประโยชน์และคุณค่าของการอ่าน มีเจตคติที่ดี และรักการอ่าน ครูจะต้องมีการเตรียมการสอน และมีวิธีสอนที่ดี การใช้วิธีสอนที่ดีของครูจะก่อให้เกิดความสนใจ ความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียน การอ่าน และรักการอ่านในที่สุด

สิ่งที่สำคัญในการอ่านก็คือความสามารถที่จะเข้าใจสิ่งที่อ่าน ดังนั้นความเข้าใจจึงเป็นหัวใจของการอ่าน และทักษะการอ่านนั้นจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนจากการเรียนในห้องเรียน โดยครูผู้สอนที่ชำนาญก่อนแล้วจึงไปฝึกเพิ่มเติมเองนอกห้องเรียน จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอ่านภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ ทั้งนี้มีสาเหตุหนึ่งมาจากครูผู้สอนขาดวิธีการหรือเทคนิคการสอนที่เหมาะสม ในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการอ่าน (ปารณทัตต์ แสนวิเศษ, 2539 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของกองการพัฒนาลักสูตร กรมวิชาการ (2533 : 254) ที่ระบุว่า นักเรียนไม่ได้รับการฝึกทักษะในด้านการอ่านอย่างจริงจัง ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน คิดว่าการอ่านเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ นอกจากนี้ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนน้อยมาก การจัดการเรียนการสอนเน้นเนื้อหามากกว่ากระบวนการ ทำให้นักเรียนไม่มีความสามารถในการคิดตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล นั่นคือครูผู้สอนมีส่วนทำให้นักเรียนขาดประสิทธิภาพในด้านทักษะการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ แรมสมร อยู่สถาพร (2535 : 21) ที่กล่าวว่า ครูใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธี แต่วิธีที่พบมากคือ การสอนแบบบรรยายที่เน้นการเรียนแบบท่องจำ ทำให้นักเรียนขาดโอกาสที่จะร่วมแสดงความคิดเห็นและทำกิจกรรมต่าง ๆ

จากการประเมินผล ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ปีการศึกษา 2550 มีผลการประเมินดังตาราง 1

ตาราง 1 ตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
 วิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास
 ปีการศึกษา 2550

ลำดับ ที่	ชั้น	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	ทักษะ การฟัง	ทักษะ การพูด	ทักษะ การอ่าน	ทักษะ การเขียน
1	ประถมศึกษา ปีที่ 6/1	59.04	58.67	69.38	55.69	52.42
2	ประถมศึกษา ปีที่ 6/2	58.80	59.89	69.77	50.28	55.26

ที่มา : ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास. 2550 : 6

จากตารางแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास ปีการศึกษา 2550 พบว่า ทักษะการอ่านอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าทักษะอื่น ๆ และต่ำกว่าเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนด โดยเฉพาะในจุดประสงค์ที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และตอบคำถามจากเรื่องที่กำหนดให้ นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและจับใจความไม่ได้ เนื่องจากนักเรียนไม่รู้ความหมายของคำศัพท์ ไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดและแปลความได้ หากไม่เร่งแก้ไขอาจจะส่งผลต่อ การเรียนในระดับชั้นต่อไป และประการสำคัญที่ทำให้นักเรียนขาดการฝึกฝนในด้านการอ่านเนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังคงยึดวิธีการสอนอ่านแบบเดิม ๆ คือให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องตามครูหรือตามเทป แล้วฝึกการแปลภาษาไทยทีละประโยคพร้อมกันไป อันเป็นวิธีการที่เอื้อต่อการเรียนรู้เฉพาะเพียงเด็กที่เก่งหรือสนใจเรียนเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ นักเรียนส่วนใหญ่จึงยังคงไม่สามารถอ่านเรื่องได้อย่างเข้าใจ ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่อง และไม่รู้จักแปลความ ตลอดจนไม่สามารถใช้ความคิดเพื่อเชื่อมโยงในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวัลย์ มาแสง (2532 : 57) ที่กล่าวว่า ปัญหาการสอนอ่านโดยทั่วไปแล้วเกิดจากครูฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษแก่นักเรียนไม่พอ ครูมักสอนโดยเน้น โครงสร้างของภาษา และมุ่งอธิบายศัพท์จนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อ่านด้วยตนเอง นิยมใช้วิธีสอนแบบเน้น ไวยากรณ์และแปล (Grammar translation method) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่ทำให้การเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจไม่

ได้ผล เนื่องจากไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจกับการอ่านได้เลย ทำให้ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าทักษะด้านอื่น ๆ ผู้วิจัยจึงคิดว่าปัญหานี้ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในด้านทักษะการอ่านได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาอังกฤษ จึงมีความสนใจที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน และวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจก็คือการสร้างแผนที่ความคิด (Mind mapping) ซึ่ง นภดล ปู่ชูประเสริฐ (2534 : 24) ได้กล่าวถึงการสร้างแผนที่ความคิดว่า เป็นวิธีการที่ช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ต่าง ๆ จากบทอ่าน สามารถสรุปความสัมพันธ์และจัดรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เข้าเป็นกลุ่มตามหัวข้อหรือประเภท และแยกแยะข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งการสอนด้วยวิธีการสร้างแผนที่ความคิดนี้นักเรียนจะต้องอ่านอย่างเป็นระบบและมีขั้นตอน กล่าวคือ จะต้องศึกษาโครงสร้างของบทอ่าน หาใจความสำคัญและลำดับความสำคัญของเนื้อเรื่อง ซึ่งการทำแผนที่ความคิดจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์และใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ไสม์ลิชและพิทเทลแมน (Heimlich and Pittelman, 1986 : 45) ที่กล่าวถึงการสร้างแผนที่ความคิดว่าเป็นวิธีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ใช้ได้ทั้งก่อนการอ่าน ระหว่างการอ่าน และหลังการอ่าน ใช้ได้กับผู้อ่านทุกระดับ ซึ่งข้อดีของการสร้างแผนที่ความคิด คือ ผู้อ่านสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเข้าใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านได้ง่ายขึ้น มีพัฒนาการทางความคิดรวบยอดต่อสิ่งต่าง ๆ ดีขึ้น ทำให้ผู้อ่านมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ต้องการให้ผู้เรียนใช้ภาษาต่างประเทศในการแสดงความรู้สึก ความคิดเห็น ตีความ นำเสนอข้อมูล และความคิดรวบยอด สามารถนำมาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสร้างแผนที่ความคิด ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนระดมพลังสมองเพื่อสรุปหรือสร้างองค์ความรู้ รวมทั้งคิดวิเคราะห์เพื่อนำมาจัดระบบความคิด ช่วยให้นักเรียนจำได้ดี สามารถนำเสนอข้อมูลได้ (สุวิทย์ มูลคำ, 2547 : 22)

เมฮ์เรนและเลห์เมน (Mehren and Lehmann, 1975 : 12-13) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า ในส่วน of นักเรียนเอง การที่นักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับสติปัญญาเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจและเจตคติ ต่อครู ต่อวิชาที่เรียน และต่อโรงเรียน เป็นต้น ในทำนองเดียวกัน สติต วงศ์สวรรค์ (2525 : 284-285 ; อ้างอิงจาก กนิษฐา รัตนบุรี, 2536 : 29) ได้อธิบายว่า นอกจากผู้เรียนและบทเรียนแล้ว เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการเรียนรู้ แมคคอกซ์ (Maddox, 1963 : 11) ได้เสนอว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญา และความสามารถ

ของสมองร้อยละ 50-60 ขึ้นอยู่กับความพยายาม และเจตคติที่ดีต่อการเรียนร้อยละ 30-40 และ ขึ้นอยู่กับโอกาสและสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ อีกร้อยละ 10-50 ต่อมา ลินด์เกรน (Lindgren, 1969 : 49-51) พบว่า เหตุผลที่นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นขึ้นอยู่กับเจตคติที่ดีต่อการเรียน ร้อยละ 33 ความสนใจในการเรียนร้อยละ 25 และเซาว์ปัญญาร้อยละ 15 นอกนั้นขึ้นอยู่กับ องค์ประกอบอื่น ๆ ส่วน นักเรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนนั้นเนื่องมาจากมีเจตคติที่ไม่ดี ต่อการเรียนร้อยละ 25 ขาดความสนใจในการเรียนร้อยละ 35 นอกนั้นขึ้นอยู่กับปัญหาส่วนตัวและ องค์ประกอบอื่น ๆ กนิษฐา รัตนบุรี (2536 : 33) ได้อธิบายว่าเจตคติต่อการเรียนสามารถปรับปรุง แก้ไขได้ และหากนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนก็จะเป็นการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนต่อไปด้วย ดังนั้น จึงสามารถกล่าวได้ว่า เจตคติต่อการเรียนถือเป็นองค์ประกอบที่ใช้ทำนาย ผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนได้อีกตัวหนึ่ง สรุปได้ว่า ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะเห็นได้ว่า เจตคติของผู้เรียนเป็นสิ่งจำเป็นมากเพราะเป็นสิ่งซึ่งแสดงให้ผู้สอนทราบถึงความรู้สึกและความรู้ ความเข้าใจที่เกิดขึ้น ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม และสามารถนำภาษาอังกฤษ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษเป็นส่วนหนึ่งที่จะ ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษา และสามารถนำภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันได้ เป็นอย่างดี แต่จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนวิชาภาษาอังกฤษมาเป็นเวลานาน พบว่า นักเรียน ส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และไม่ทำงานตามที่ครูมอบหมายให้ทำอาจจะเพราะ นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของวิชาภาษาอังกฤษว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไร และอีกประการหนึ่งครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับการที่จะ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนจึงไม่เห็นความสำคัญในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และ พื้นฐานการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนก็ไม่แน่นพอที่นักเรียนจะทำความเข้าใจได้ ดังนั้นผู้วิจัย ในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวนี้ จึงสนใจที่จะศึกษาเจตคติที่มีต่อ การเรียนวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษและบุคคลที่เกี่ยวข้องนำไป พิจารณาประกอบการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในชั้นเรียน อันจะก่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนต่อไป รวมทั้งข้อดีของวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบการสร้าง แผนที่ความคิด จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการอ่านดีขึ้น เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ผู้เรียนยังสามารถนำวิธีการ จัดการเรียนรู้แบบนี้ไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ ให้เกิดประโยชน์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ โดยจัดการ

เรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้แนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในเรื่องความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันเป็นการช่วยพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาให้มีคุณภาพ และทันต่อความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม นอกจากนี้ผลของการวิจัย รวมทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ รวมทั้งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ในการที่จะนำไปปรับปรุงวิธีการสอนทักษะความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และการจัดกิจกรรมให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 70 คน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จำนวน 3 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 109 คน

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 70 คน สุ่มอย่างง่าย

ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษา ที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นห้องเรียนตามสภาพจริงที่โรงเรียนจัดไว้ โดยแต่ละห้องมีการคละนักเรียนเก่ง กลาง อ่อน จับฉลากเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง และกลุ่มควบคุม 1 ห้อง

กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास จำนวน 35 คน

กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास จำนวน 35 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนรู้ 2 วิธี ซึ่งประกอบด้วย 1) การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิด และ 2) การจัดการเรียนรู้แบบปกติ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ 2) เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

4. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

ผู้วิจัยได้จัดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองเป็นเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดในเรื่อง ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง Weather และ Food & Drink ประกอบด้วยเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับสภาพอากาศและอาหาร เครื่องดื่ม โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 10 เรื่อง จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน ใช้เวลาในการเรียนรู้ 20 ชั่วโมง ดังนี้

- เรื่องที่ 1 Seasons
- เรื่องที่ 2 In summer
- เรื่องที่ 3 What's the weather like ?
- เรื่องที่ 4 Seasons in Thailand.
- เรื่องที่ 5 The weather Forecast
- เรื่องที่ 6 Food (Meal and menu)
- เรื่องที่ 7 Food (At Nongnat's Bakery)
- เรื่องที่ 8 Drink (Kinds of Drinks)
- เรื่องที่ 9 A variety of Food and Drink.
- เรื่องที่ 10 A Fat boy.

โดยใช้ห้องเรียนของโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาवास จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นห้องทดลอง

5. ระยะเวลาในการทดลองการเรียนรู้

ใช้ระยะเวลาสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง โดยทำการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งหมด 20 ชั่วโมง

กลุ่มทดลอง ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิด

กลุ่มควบคุม ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ใช้เนื้อหาเดียวกันกับการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีการสร้างแผนที่ความคิด ใช้วันในการเรียนรู้และช่วงเวลาเรียนเหมือนกัน เรียนรู้ตามแผนการสอนแบบปกติ จำนวน 10 แผน

6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งทดลองเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ จากการเรียนโดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับการเรียนแบบปกติ ว่าการเรียนโดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิด ส่งผลให้ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ แตกต่างกับการเรียนแบบปกติหรือไม่ โดยจะใช้สถิติขจัดอิทธิพลของเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนเรียนออกไป การวิจัยครั้งนี้จึงใช้เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง กลุ่มทดลองได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิด และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ ทำการทดสอบก่อนเรียน ทดลองสอน ทดสอบหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 นำเสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิด หมายถึง กระบวนการที่นำมาใช้จัดการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ มีลักษณะเป็นแผนภูมิที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของใจความสำคัญ โดยใช้เส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหลักและประเด็นต่าง ๆ ในเรื่อง กิจกรรมที่จัดขึ้น มุ่งส่งเสริมและช่วยให้ผู้เรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างดี โดยมีการบูรณาการขั้นตอนต่าง ๆ จากแนวคิดของ ซิเนทรา โจเซฟีน และ เดวิด (วัฒนา วิจิตชาญ. 2546 : 51 ; อ้างอิงจาก Sinatra, Josephine, and David. 1984. **Improving reading comprehension of disable readers through semantic mapping.** p. 4-13.) และไฮม์ลิช และพิทเทิลแมน (Heimlich and Pittleman. 1986 :7) จนได้ขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นอ่านเรื่องที่กำหนด แล้วอภิปรายร่วมกับครู

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นแบ่งกลุ่มทำแผนที่ความคิดร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแก้ไขแผนที่ความคิดร่วมกับครู

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นทำกิจกรรมเสริมทักษะ เช่น เล่นเกม ร้องเพลง

2. การจัดการเรียนรู้แบบปกติ หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยยึดแนวการจัดการจัดการเรียนรู้อิงตามหลักสูตรของ กรมวิชาการ พุทธศักราช 2544 มีขั้นตอนในการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

2.2 ขั้นจัดการเรียนรู้

2.3 ขั้นสรุป

3. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการแปลความ ตีความ และจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ซึ่งวัดได้จากคะแนนในการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ หมายถึง ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อวิชาภาษาอังกฤษในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งวัดได้จากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยปรับมาจากแบบวัดของ พันธรัย ฌ. ตะแก้วทุ่ง (2531 : 233-234) และประทุมพร ธีระพันธุ์ (2541 : 347-349)

5. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส สังกัดเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติแตกต่างกัน

2. เจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาส อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ระหว่างกลุ่มที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสร้างแผนที่ความคิดกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เพื่อนำผลการศึกษาค้นคว้ามาใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการอ่านได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง นำวิธีการจัดการเรียนรู้ไปปรับปรุง และพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษให้เกิดสัมฤทธิ์ผลและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. สามารถนำวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการทดลองไปจัดการเรียนรู้กับผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้